

OBSAH

<i>Láska k Bohu a blíznym</i>	3
<i>Opora</i>	4
<i>Životy svätých</i>	5
<i>Otázky a odpovede</i>	7
<i>Pravoslávna ikona</i>	8
<i>Pokrov Presvätej Bohorodicy</i>	11
<i>Detská stránka</i>	14
<i>Recepty</i>	20
<i>Kto je a kto nie je náš?</i>	21
<i>Čudotvorné ikony</i>	22
<i>O vyjadrení svojho bytia</i>	24
<i>Evanjeliové cnosti</i>	25
<i>Zo života skupín</i>	26
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: *Leto v Grécku*

Leto v Grécku, Letný tábor PCO Humenné

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XV/2010*

šéfredaktor: Lenka Kimaková
redaktori: Alexander Haluška, Michal
Šivík, Zuzana Repková, Ján Husár, Marcela
Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána
Kuzanová, Tatiana Mihaličová
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďaková
detská stránka: Ľubomíra Balaščáková,
Andrea Gmotričová
redaktori pre distribúciu: Ľuboš Omaska,
Patrik Palasiewicz

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

Cirkve ne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Na zemi existujú tri kresťanské cnosti: „Viera, Nádej a Láska.“ Sú ako tri sestry, ale najväčšia z nich je Láska, pretože sám Boh je Láska. Láska je prameň Božieho ohňa v srdci každého kresťana. Boh chce, aby ho človek miloval nadovšetko, celým svojím srdcom, celou dušou a celou myslou.

Ľudia sa často pýtajú, ako milovať Boha celým srdcom, celou dušou a celou myslou? Na túto otázku odpovedá svätý Ján Kronštadský takto: Celým srdcom - t. j. nerozdielne, nie dvojako medzi láskou k Bohu a láskou k svetu. Napríklad, keď sa modlíš, nemodlí sa s rozdvojeným srdcom, nezabávaj sa v mysli zlými pomyslami, nemysli na rôzne svetské starosti, buď myslou vždy s Bohom. Celým bytím – zamiluj si ho celou dušou, nie jednou silou duše a nie jednou myslou, bez účasti srdca a vôle.

Keď je potrebné plniť akékoľvek Božie prikázanie, splňaj ho neustále do potu a krvi, nie lenivo a neochotne, ale s láskou. Každý kresťan, ktorý má lásku k Bohu, musí mať aj lásku k svojmu

blížnemu. Pretože Boh miluje všetkých nás a my máme milovať všetkých. Ten, kto nemá rád a nepomáha druhému len preto, že je inej viery, nie je Kresťan.

To všetko sú duchovné múdrosti svätých otcov, ktorí žili na veľmi vysokej duchovnej úrovni a ich lás-

ka k Bohu a blížnym bola neopísateľná a nikdy nedohárala, ba naopak rozpaľovala aj srdcia ostatných ľudí. Nadovšetko milovali Boha a nerobili rozdiely medzi ľuďmi. Ku každému sa správali rovnako a s láskou.

Ak chceme, aby aj nás mali ľudia radi, majme radi aj my ich, lebo bez lásky nie sú žiadne duchovné plody. Preto rozsievajme lásku všade navôkol a Boh zahrnie láskou aj nás.

„Boh je oheň, rozpaľujúci a zahrievajúci srdcia a duše. Keď pociťujeme vo svojich srdciach chlad, tak volajme na Boha a on príde zohriať naše srdce nekonečnou láskou nie len k nemu, ale aj k blížnym.“

(Prepodobný Serafim Sarovský)

**Z kníh: „Dobrotoľubije dľa mirjan“,
„Duchovné posevy – Joan
Kronštadskij“**

Záhradník priviazal slabý krehký stromček k pevnému jaseňovému kôlu, ktorý ho chránil a pomáhal mu rovno rásť.

Keď vietor vábil stromy do tanca, mladý stromček začal kývať svojou stále hustejšou korunou ako šticou a kričal na kôl: „Nechaj ma, prečo ma tak držíš? Len sa pozri, všetky stromy sa nechajú vetrom knísať, kolísať. Prečo len ja musím stáť ako kôl v plote?“

„Zlomil by si sa,“ povedal neoblomný kôl. „Alebo by si sa ohol a potom by si rástol krivo.“

„Si starý a závidíš mi, nechaj ma.“

M l a d ý

strom-
ček sa

zo všet-

kých síl usiloval vyslobodiť, ale starý kôl húževnato odolával a zatvrdil sa ešte viac.

V nedeľu večer začalo hrmieť a blýskať sa, prihnala sa búrka s krupobitím a víchrica sa prehánala nad celým krajom. Stromček, zmietaný prudkými nárazmi vetra, škripal v kĺboch a korunou sa občas dotýkal zeme. Len-len, že ho najsilnejšie nárazy vetra nevytrhli aj s koreňmi.

„To je môj koniec,“ zavzdychal stromček.

„Len vydrž, chlapče!“ kričal starý kôl a pozbieral všetky sily svojich

starých letokruhov. Bol to dlhý, tvrdý a vyčerpávajúci boj. Ale stromček sa zachránil. Starý kôl však nevydržal. Zlomil sa. Ostali z neho dva biedne pahýle. Stromček to pochopil a rozplakal sa: „Neopúšťaj ma. Potrebujem ťa ešte!“ Ale odpoveď nedostal.

Kus kola ostal priviazaný na mladom kmeni. Ako v poslednom objatí. Dnes sa ľudia čudujú, keď idú okolo, ako mladý strom za veterného počasia nežne kolíše v náručí kus starého suchého dreva.

Za dávnych čias kdesi v divočine nechávali ľudia umierať starých chorých opustených v neprístupných horách. Raz jeden muž niesol do hôr svojho otca.

Oprel ho o

skalú a chystal sa odísť.

Otec mu povedal:

„Zanes ma vyššie.“

„Prečo?“ spýtal sa syn.

„Práve tu som nechal svojho otca.

Chcel by som umrieť niekde inde.“

Mladý muž pochopil, čo ho čaká o tridsať rokov.

Naložil otca na chrbát a odniesol ho domov.

BRUNO FERRERO: Tajomstvo červených rybičiek

Zuzana Repková

Svätý prepodobný Nestor Letopisec 27. októbra

Ktorákoľvek udalosť, ak by nebola zachovaná písomne, bola by zabudnutá a stratila by sa z nášho vedomia. Ak by nám Mojžiš, naučený Bohom, nebol zachoval v svojich knihách zvesť o samotnom počiatku a prvom usporiadaní sveta, o našom praotcovi Adamovi, to všetko by sa postupom času pokrylo akoby tmou a nakoniec

by sa na to zabudlo. No Boh, ktorý zachováva v pamäti národa svoje dobrodenia, si v každom čase povoláva letopiscov a historikov, ktorí opisujú históriu, aby sa nasledujúce generácie mohli poučiť.

Podobným spôsobom zjavil Hospodin v ruskej zemi v svätom Kyjevo-pečerskom monastieri, nášho prepodobného otca Nestora. Svätý Nestor opísal založenie a prvé rozloženie ruského sveta. Nie iba vonkajšieho, ale i vnútorného – duchovného. Písal o zakladaní mníškeho života na Rusi, v Kyjevo-pečerskom monastieri. Od neho sa dozvedáme o živote svätého Antonija Pečerského a

o iných mníchoch svätého života, ktorí sa snažili napodobňovať prepodobného Antonija. Medzi tých svätcov sa radí aj prepodobný Nestor Letopisec. Svätý Nestor nielenže dokonale opísal ich životy, no sám si tieto príklady vrýval a ukladal do svojej duše, napodobňujúc ich v askéze. Tak sa svojim podvihom zapísal do knihy Života.

Keď svätý Antonij Pečerský zobral na seba podvih mlčanlivosti, žijúc v jaskyni, a svätý Feodosij sta-

val monastier, prišiel k nim chlapec s túžbou po mníšskom živote. Bol to svätý Nestor. Mal vtedy len 17 rokov a k mníšskym cnostiam začal privykať ešte skôr ako sa stal mníchom. Starostlivo si strážil duchovnú i telesnú čistotu, nevlastnil žiaden majetok, učil sa hlbokkej pokore a poslušnosti a neprestajne sa modlil.

S veľkou láskou prijímal poučenia a rady od prepodobných Antonija a Feodosija. Z jeho opisov je vidno, akú veľkú lásku a oddanosť prechovával k prepodobným otcom – zakladateľom monastiera. Vidiac žiarivé dobré skutky týchto dvoch svetiel ruského neba, zo srdca oslavoval neba „v ťileší svojom i v duši svojej (vo svojom tele i duši)“ 1 Jn 3, 18.

Po smrti svätých Antonija a Feodosija bol prepodobný Nestor postrihnutý za mnícha, a zároveň rukopoložený na diakona. Postrih prijal z rúk svätého Štefana, igumena pečerského. Prijmúc na seba dvojitú anjelskú službu – diakonstvo a mníšstvo – zo dňa na deň rástol vo svojich cnostiach, umŕtvujúc telesné vášne, zachovávajúc pravdu a cvičiac sa v askéze, snažil sa stať duchovným človekom. Jeho hlboká pokora je vyjadrená v jeho listoch, kde sám seba nazýva nedôstojným, nemúdrym a naplneným mnohými hriechmi.

Istý čas po smrti prepodobného Feodosija sa monastierske bratstvo rozhodlo vykopať jeho mošči (ostatky) a preniesť ich do pečerského chrámu. Toto poslušanie vykopať mošči, zobral na seba prepodobný Nestor.

Celú noc s veľkou vierou a modlitbou kopal zem a práve svätý Nestor našiel pre pečerský monastier drahocenný poklad – mošči svätého Feodosija. Ako sám o tom svedčí vo svojich zápisoch, bol očitým svedkom mnohých zázrakov, ktoré sa udiali pri prenose mošči do chrámu. Stalo sa to v roku 1091.

Svätý Nestor prežil mnoho rokov a pracoval nad písaním letopisov. Pamätal na večnosť, snažil sa poslúžiť Tvorcovi vekov, ku ktorému pokojne prešiel do večnosti. Bol uložený do jaskyne, kde do našich časov odpočívajú jeho čestné, netlinné (neporušené) ostatky. Pri nich sa dodnes uskuťočňujú mnohé zázraky, svedčiac tak o tom, že tento prepodobný, autor životov svätých a letopisov, dostal svetlý príbytok v nebi a stal sa dôstojným neporušeného venca v Božom kráľovstve. Zomrel 27. októbra okolo roku 1114.

Prepodobne otče Nestore, moli Boha o nas!

*Podľa knihy „Žitija svjatykh
svjatago Dimitrija Rostovskago“*

Spracoval Alexander

Otázka: „Prečo sa pri bohoslužbách používa kadidlo, nie je to vplyv pohanstva na kresťanstvo?“

Odpoveď: „Kadidlo, prinášanie ladanu (voňavej živice) a kadenie ním pri bohoslužbách prijala Cirkev ako najjemnejšiu formu prinášania materiálnej obete Bohu. Takáto forma obete bola síce známa a používaná už v pohanstve, či judaizme, avšak v celkom inom duchu. Pohania a dávni Židia prinášali kadidlové obete v chráme s nádejou, že oni samotné budú Bohom, prijaté a že za ne samotné niečo od Boha dostanú ako náhradu. Takéto chápanie nebolo správne, pretože Boh nič materiálne nepotrebuje a svoj prínos má človek prinášať Bohu nie preto, aby za to niečo dostal, ale z lásky a nezištne. Boh príme od nás jedine lásku, ktorú vyjadrujeme rôznymi prínosmi. Starozákonní proroci už dávno varovali, že ak obete nie sú prinášané z lásky, nie sú ničím, sú zbytočné a sú pred Bohom dokonca smradom. Preto novozákonná Cirkev od začiatku zdôrazňuje, že za žiadne obete nebudeme nikdy spasení, ale jedine z Božej milosti, ak prejavíme Bohu lásku a úctu. Preto aj kadenie má význam len vtedy, ak ho prinesieme z lásky a z úcty k Bohu, len vtedy je Bohu príjemnou obetou a len vtedy rozvíja a posilňuje našu zbožnosť. Pretože ľudia sú rôzni a niektorým ľuďom práve kadenie pomáha pociťť, že chrám nie je obyčajné miesto, ale miesto modlitby, netreba ho hrdo zavrhnovať. Kadidlo pri bohoslužbe symbolizuje ľudskú prirodzenosť Isusa Christa, žeravý uhlík v ňom, Jeho Božstvo a voňavý dym vôňu blahodäte Svätého Ducha. Sú to samozrejme len vonkajšie a nedokonalé symboly,

ale, pretože nám pomáhajú pochopiť výnimočnosť chvíle bohoslužby, sú užitočné. Je to podobné ako s uzdraveniami. Isus Christos chválil, ak niekto naozaj nepotreboval k viere žiadne vonkajšie úkony a postačovalo mu iba Christovo slovo. Avšak, ak niekomu nestačilo iba slovo a s pokorou prosil Christa o rôzne úkony, alebo sám nejaké úkony vykonával, Christos ho neodsudzoval, prijímal rôzne prejavy viery a podporoval ju rôznym spôsobom. Jedného navštívil, ďalšieho zodvihol, ďalšieho pomazal, ďalšiemu kázal sa ísť umyť a ukázať kňazom, ženu s krvotokom uzdravil cez dotknutie sa Jeho oblečenia a mnohí sa uzdravovali dokonca tak, že prikladali na chorých kúsky oblečenia Christových apoštolov. Christos, ani apoštoli nebránili ľuďom v rôznych prejavoch viery a preto to nemáme robiť ani my. Jediné, čo Cirkev definitívne zavrhlá, sú hrubé prejavy prinášania obetí Bohu, medzi ktoré patrí napríklad obetovanie zvierat. Toto je už v novozákonnej Cirkvi neprípustné. Všetko ostatné – kadidlo, ladan, uhľíky, prosfory, čiže chleby, olej, sviece, kvety, víno, prvotiny ovocia, pšenica a mnoho iných vecí je dobré a užitočné do chrámu prinášať, len to treba robiť s láskou a na slávu Božiu podľa slov apoštola Pavla: „Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu“ (1Kor 10, 31). Ak je náš prínos vyjadrením duchovnej a vnútornej lásky, potom prinášame Bohu to najvzácnejšie - svoje srdce. Vtedy sa Boh z našej obete naozaj raduje a plnia sa aj slová modlitby pred kadením, aby ho Boh prijal ako „duchovnú vôňu“ a zoslal nám blahodať svojho Presvätého Ducha.

jerej Štefan Pružinský

V 4. storočí, za čias panovania cisára Konštantína Veľkého, v živote Christovej Cirkvi nastáva nová epocha. Cirkev vychádza zo svojho núteného skrývania sa a široko otvára dvere okolitému pohanskému svetu. Väčší nával ľudí potreboval nové priestrannejšie chrámy, nový charakter slova (bohoslovie) i umenia (ikonografie). Symbolické vyobrazenia prvých dôb kresťanstva, ktoré patrili nevelkej skupine osvietených a ktoré boli pre nich svojím obsahom aj zmyslom jasné a pochopiteľné, stali sa pre týchto nových členov Cirkvi pochopiteľné menej. Aby bol pre nich jazyk umenia pochopiteľnejší, Cirkev začala vytvárať konkrétnejšie a jasnejšie umelecké vyjadrovanie. Takto sa začínajú tvoriť ikonografické kompozície, ktoré sa stali pre kresťanov teológiou vo farbách a ktoré sa časom stali ikonografickým originálom pre všetkých ikonopiscov až do dnešných dní. Napr. kompozície veľkých cirkevných sviatkov sú nám známe od 5. – 6. storočia.

Je známe, že cisár Konštantín a jeho matka svätá Helena postavili v Palestíne mnoho chrámov, najmä na miestach hlavných evanjeliových udalostí. V 4. – 5. storočí sa aj v nich objavujú monumentálne rozpisy – celé historické cykly udalostí zo Starého a Nového Zákona. V tom istom čase sa ustanovuje aj väčšina hlavných cirkevných sviatkov a v základných črtách k nim aj kompozície ikon.

No zmena, ktorá nastala v živote Cirkvi v 4. storočí, nebola len vonkaj-

šia: tento čas veľkého víťazstva bol časom aj veľkých pokušení a skúšok. Svet prichádzajúci do Cirkvi prinášal so sebou svoj nepokoj a svoje pochybnosti (otázky), ktoré bolo potrebné prekonať a odpovedať na ne. Tento nový vzťah Cirkvi a sveta sa vyznačoval väčším rozšírením heréz, no aj najväčším rozkvetom kresťanského duchovného života. Ak do tých čias boli stĺpmi Cirkvi najmä mučeníci, tak teraz sa nimi stávajú prevažne svätí Otcovia, učitelia Cirkvi a tiež askéti – mnísi. Je to obdobie veľkých svätých ako Vasilij Veľký, Gregor Bohoslov, Ján Zlatoústý, Gregor Nysský, Antonij Veľký, Makários Egyptský a iní.

Rímske impérium sa stáva kresťanským, svet sa máličko ocirkevňuje, no práve z tohto sveta, z tejto kresťanskej ríše utekajú podvižníci do púšte. Skúsenosti podvižníkov a ich písomnosti sa dostávajú do celého kresťanského sveta. Bohoslovie (teoretické aj praktické skúsenosti askétov) z tohto obdobia sa stáva tým prameňom, ktorý kŕmi cirkevné umenie, usmerňuje ho a oduševňuje. Umenie stojí pred nevyhnutnosťou z jednej strany podať pravdy, ktoré obsahovali vtedajšie dogmatické formulácie a z druhej strany podať aj skúsenosti, konkrétne tieto pravdy prežité, t. j. duchovnú skúsenosť mníchov, podať živé kresťanstvo, kde sú dogma a život vyjadrením jeden druhého. Všetko toto bolo potrebné podávať nie málopočetným skupinám, ale ohromnej mase veriacoho národa. Aj Otcovia tejto epochy

dávajú väčší význam výchovnej úlohe umenia. V 4. storočí – storočí rozkvetu teologického myslenia sa mnohí veľkí Otcovia Cirkvi vo svojej argumentácii odvolávajú na vyobrazenia ako na niečo, čo je vážne a dôležité, čo má nesmierny význam.

V každej dobe dávala Cirkev ikonám veľký význam. No uctieva a cení si ich nie pre ich umeleckú či estetickú hodnotu, ale ako element kázne, element zvestovania viery, element bohoslužobného a modlitebného života. Ikona je originálne vyznanie kresťanskej viery. Tento dogmatický charakter malo cirkevné umenie v každej dobe. Od 4. storočia vidíme dokonca príklady toho, že Cirkev pomocou ikon zápasí aj s herézami. Na falošné učenia odpovedá nielen svätootcovským učením, nielen duchovnými skúsenosťami veľkých askétov, no aj bohoslužbou a ikonami. Jednotlivé detaily, celé komplexy a cykly nástenného rozpisu dávajú do protikladu zdravé učenie Cirkvi a poblúdenia (falošné učenia). Napr. ako odpoveď na herézu Ária, ktorý učil, že Isus Christos nebol dokonalým Bohom, ale bol stvorením (učenie odsúdené 1. všeobecným snemom v r. 325 v Nikei), sa po stranách symbolu, alebo priameho zobrazenia Isusa Christa dávajú písmená Α a Ω (alfa a omega), podľa Christových slov z Apokalypsy: „Ja som Α aj Ω, počiatok aj koniec, prvý aj posledný“ (Zj 22, 13). Tieto písmená pouka-

zujú na Božstvo Isusa Christa presne tak, ako to dogmou vyjadril Nikejský všeobecný snem. Efezský všeobecný snem v roku 431 odsúdil učenie Nestória, ktorý odmietol prijať učenie o zjednotení Božskej a ľudskej prirodzenosti v Osobe Isusa Christa a preto tvrdil, že Mária nebola Bohorodičkou a tak ju nazval Matkou človeka Isusa – Christorodičkou. Efezský snem vyhlásil Máriu Bohorodičkou (Theotokos). Odvtedy sa v Cirkvi objavuje ikona Bohorodičky, ktorá je obzvlášť slávnostná. Je to vyobrazenie Božej Matky sediacej na tróne s Isusom na kolenách a v obkolesení anjelov a každá jej ikona má odvtedy nadpis MP ΘΥ - Matka Božia.

Cirkev prijímala formy, symboly aj mýty antického sveta, t. j. pohanské

spôsoby vyjadrenia. No očisťuje ich a pocirkevňuje ich, naplňa ich novým obsahom. Ako svätí Otcovia využívali vo svojej teológii pojmy a výrazy antickej filozofie, umenie Cirkvi prijalo lepšie tradície pohanského sveta. Prijalo za svoje prvky z umenia gréckeho, egyptského, sýrskeho, rímskeho a iných, pocirkevnilo všetko toto bohaté dedičstvo, priviedlo ho k plnosti vyjadrenia a zmenilo ho vo vzťahu k potrebám kresťanského učenia. Tento proces nie je vplyvanie pohanského sveta na kresťanstvo, ale naopak, je to prevzatie toho z pohanského sveta, čo bolo skutočne dobré. Nebolo to preniknutie pohanských zvykov do Cirkvi, ale ich pocirkevnenie. Nebolo to znehodnocovanie kresťanského umenia pohanskými prvkami (formami, témami či technikou) a cez nich aj samotného kresťanstva, ale ich pokresťančenie.

V dobe Konštantína Veľkého boli dva hlavné prúdy, ktoré zohrali dôležitú úlohu pri formovaní cirkevného umenia: prúd helenistický – ten predstavoval v kresťanskom umení grécky antickej duch a prúd sýrsko-palestínsky. Helenistický prúd bol charakteristický pre grécke mestá, napr. Alexandriu a predstavoval dedičstvo antickej krásy, harmónie, pocitu miery, pôvabu, rytmu a ladnosti. Jeruzalemské a sýrske umenie bolo nositeľom historického realizmu, niekedy naturalistického. Z každej tejto formy umenia Cirkev zobrala to, čo v nej bolo najpravdivejšie, originálne. Odbúrava hrubý naturalizmus sýrskeho umenia, ochraňuje

však jeho realistickú a pravdivú ikonografiu, ktorá bola vytvorená na tých miestach, kde sa odohrávali udalosti evanjeliovej histórie. Z helenistického umenia odstraňuje Cirkev idealistickú ikonografiu, no ponecháva jeho zmysel pre harmonickú krásu, rytmus, pôvab, či niektoré umelecké metódy ako napr. obrátenú perspektívu.

V duchovnej oblasti Cirkev smerovala k tomu, aby jej umenie vychovávalo veriacich v tom istom duchu ako jej bohoslužby, t. j. podávalo ľuďom jedno učenie Cirkvi a posväcovalo ich prítomnosťou blahodäte Svätého Ducha. Bol potrebný obraz, ktorý by predstavoval kázeň pre svet a ktorý by do sveta prinášal reálnu prítomnosť blahodäte posväcujúcej tento svet. Už v 6. storočí bolo toto umenie vo svojich základných rysoch sformované. Je to práve to umenie, ktoré sa neskôr bude nazývať „byzantským umením“ alebo „byzantským štýlom“.

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

připravil Ján Husár

Pokrov Presvätej Bohorodicy

Začiatkom 10. storočia sa v Konštantínopole za vládnutia Léva Múdreho, krátko po sviatku Roždestva Isusa Christa, presnejšie v roku 910, udial veľký zázrak. Bolo to počas jedného vsenočného bdenia. Nad Vlacherským chrámom sa zjavila Presvätá Bohorodica so zástupom anjelov a svätých. Národ, ktorý sa modlil a prosil o jej zastúpenie, Bohorodica pokrývala svojim čestným omoforom a začala sa spolu s veriacimi modliť k Synu Svojemu i Bohu našemu, za spasenie i ochranu pred nepriateľmi, ktorí v tej dobe napádali Konštantínopol a boli to Saracéni. Nebesnaja Cárca svojim zjavením tak vystrašila Saracénov, že sami medzi sebou sa od strachu začali napádať, vraždiť a sami odišli od Konštantínopola. Medzi ľuďmi v chráme bol aj Svätý Andrej Christa radi jurodivyj (blázon pre Christa) spolu so svojím učeníkom Epifanijom. Obaja videli, ako Presvätá Bohorodica kľáči pred prestolom a modlí sa k Synu Svojemu, za pravoslávny ľud, ktorý v Nej hľadá záštitu. Zo života Svätého Andreja Christa radi jurodivoho je nám zná-

me, že Presvätá Bohorodica je vždy tam, kde ju ľudia najviac potrebujú. Svätý Andrej Christa radi jurodivyj bol podobne ako Svätý apoštol

Pavel, počas svojho života na určitý čas vzatý na nebo. Bolo to raz, jednej zimy, keď Svätého Andreja nechcel nikto prichýliť, aby sa trochu zahrial. (Tak si Svätý Andrej našiel psiu búdu a vošiel dnu ku psovi. Pes po vstupe-

ní Svätého Andreja z búdy vyšiel von a nechal Svätého Andreja samotného. Vtedy si Svätý Andrej povedal, to som už taký hriešny, že so mnou nechce ani pes byť pod jednou strechou. Vtedy do neho niekto drgol a kázal mu, aby ho nasledoval. Svätý Andrej poslušol jeho slová a nasledoval svojho sprievodcu, ktorý ho vodil po miestach, po ktorých predtým viedol apoštola Pavla. Svätý Andrej (pri nasledovaní svojho sprievodcu do neba pocítil pokoj na duši a tele), videl tam blaženstvá svätých, ale Presvätá Bohorodica tam nebola. Opýtal sa svojho sprievodcu, kde je obydlie Presvätej Bohorodicy. Ten mu na to povedal, že už je neskoro, že sa musia vrátiť na zem, že Bohorodica je málokedy na svojom mieste, ale je tam, kde čakajú na Jej pomoc, zastúpenie. Tak isto, ako zachránila mesto Konštantínopol, tak isto zachránila aj nám vzdialenosťou blízky monastier na Počajevskej hore, kde sa veriaci s monachmi tiež modlili a prosili o Jej zastúpenie pri útoku tureckých vojakov na monastier. Bohorodica je ako Stena nerušimaja medzi Bohom a ľuďmi. Ona odvádza väčšiu časť trestov nebesného pravosudija pripraveného potrestať hriešnikov. Jedine za takouto stenou sa môžeme cítiť bezpečne. My, tak hriešni a nečistí a Ona Prečistá, my hrdí vo svojich nečistých skutkoch a Ona taká pokorná pri všetkých svojich dobrých dielach. Radujme sa, keď nás ochraňuje, radujme sa jej zjaveniam, ktoré konala, koná a stále konať bude, pre našu spásu sme jej dlžní túto radosť,

ktorú Ona dáva nám. Ako môžeme vrátiť Bohorodičke radosť, ktorú nám dáva? Vrátime Jej ju, keď budeme veriť v Syna Božieho, keď Ho budeme milovať tak ako Ona miluje nás, keď sa kajáme zo svojich hriechov a plníme Božie prikázania, práve týmito našimi skutkami veselíme Presvjatú Bohorodicu a nielen Presvjatú Bohorodicu, ale i samotného Hospoda nášho Isusa Christa. Pokrov Matky Božej pokrýva celý christiansky rod na veky. Naši veriaci vedia o veľkej sile modlitby k Bohorodičke, stále padajú k Jej nohám so svojimi ťažkosťami a prosbami, lebo Ona je radosť všetkých trpiacich. Tak i my potešme Presvätú Bohorodicu, ktorá nás neustále naplňa radosťou, chráni nás od hriechu, modlí sa za nás u Boha, bozkáva nás ako Matka svoje deti, a vrúne si želá, aby všetci ľudia boli spasení a vstúpili do Cárstva nebeského Boha Otca, Syna a Ducha Svätého. Obracajme sa preto v našich prosbách a modlitbách na Presvätú Bohorodicu, a to nielen v tento veľký prázdnik, ale každý deň nášho pozemského života.

Pokryj nás Vladyčice Tvojim čestným pokrovom i izbávi nás od vsjakého zla moľašči Syna Tvojeho Christa Boha nášeho spasti dušu našu. Amiň

bohoslovec **Miroslav**

Pre spoločnú cestu životom sa rozhodli aj naši dlhoroční mládežníci Daniel Podhájecky a Lydia Michelová. Svätú tajinu krstu manželstva prijali dňa 5. 9. 2010 v chráme Položenia čestnýja rízy Presjatyja Bohorodicy v Stropkove. Srdečne im blahoželáme a želáme krásne roky prežité s Bohom.

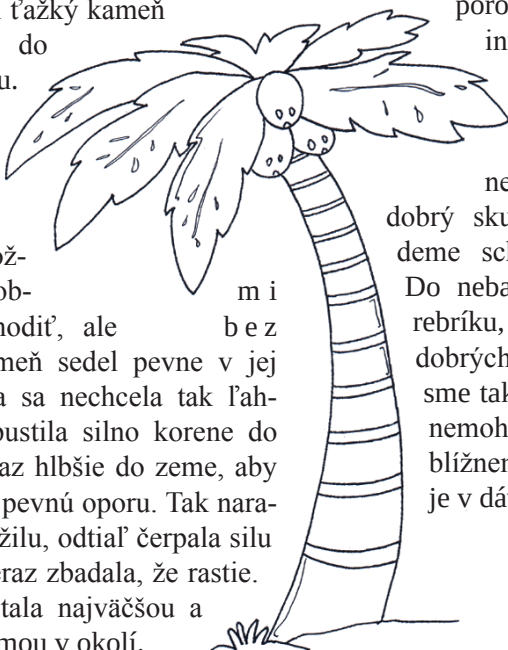
V katedrálnom chráme sv. kniežaťa Alexandra Nevského v Prešove dňa 7. augusta 2010 prijali sv. Tajinu manželstva aj naša dlhoročná mládežníčka a zboristka Katarína Krušková a Igor Klec, ktorým prajeme všetko najlepšie a hlavne veľa Božej blahodäte v ich spoločnom živote. Na mnohaja i blahaja lita!

O palme a kameni

Na okraji oázy rástla malá palma. Jedného dňa šiel okolo človek, ktorý mal mániu všetko ničiť. Uvidel malý stromček, vzal ťažký kameň a položil ho do koruny stromu. Potom šiel ďalej.

Palma sa pokúšala všetkými možnými spôsobmi túto záťaž zhodiť, ale bez výsledku. Kameň sedel pevne v jej korune. Palma sa nechcela tak ľahko vzdať: zapustila silno korene do zeme, išla čoraz hlbšie do zeme, aby si zabezpečila pevnú oporu. Tak narazila na vodnú žilu, odtiaľ čerpala silu a vzrast. Až teraz zbadala, že rastie. Zakrátko sa stala najväčšou a najkrajšou palmou v okolí.

Po rokoch tadiaľ znova prechádzal ten zlý človek a chcel vidieť dielo svojej skazy. Predstavoval si, že nájde nejaký malý stromček. Zrazu sa k nemu schýlila najkrajšia palma, ukázala mu kameň a povedala: „Ďakujem Ti človeče. Tvoja záťaž ma zachránila a urobila silnou.“

Niekedy stačí málo a celý svet sa zmení. Stačí urobiť jediný krok a zrazu sme niekde inde, alebo ho neurobiť... Krok, ktorý všetko zmení. Namiesto prázdných krokov, radšej konajme činy lásky, ktoré majú obsah. Nedostatok vytrvalosti je často v nejakej miere i nedostatok viery. V každej chvíli môžeme aj my svet zmeniť k lepšiemu. Nehou, súcitom, ústretovosťou,

porozumením a chápaním iných, a to bez ohľadu na to, koľko máme rokov a aké máme problémy. Kým sa

nezmôžeme na malý dobrý skutok, dovtedy nebudeme schopní urobiť väčší. Do neba sa nevystupuje po rebríku, ale prostredníctvom dobrých skutkov. Nikdy nie sme takí chudobní, aby sme nemohli poskytnúť pomoc bližnému. Viac požehnania je v dávaní ako dostávaní.

pripravila **Zuzana Sadilková**

Vybral som sa na preventívnu prehliadku na Božiu kliniku a prišiel som na to, že som chorý. Keď mi Pán zmeral tlak, zistil, že moja láska bola na nízkej úrovni.

Pri meraní teploty teplomer zaznamenal 40 °C strachu. EKG potvrdilo, že potrebujem viaceré transfúzie lásky, lebo moje žily boli postihnuté samotou, a preto nedostatočne zásobovali prázdne srdce.

Keďže som nemohol kráčať vedľa svojho brata a bratsky ho podporiť, navštívil som ortopéda, ktorý zistil, že som si zlomil nohu, keď som zakopol o žiarlivosť.

Na klinike zistili, že som krátkozraký, lebo som nebol schopný povzniesť sa nad negatívne stránky svojho blížneho.

Keď som povedal, že som hluchý, Pán skonštatoval, že som zanedbal počúvanie Jeho hlasu.

Pán mi ponúkol vo svojom veľkom milosrdenstve riešenie zdarma. Pri odchode z kliniky som sľúbil, že budem užívať len prírodné lieky, ktoré mi predpísal pri tejto hodine pravdy:

1. Len, čo ráno vstanem z postele, vypijem pohár „vd'ačnosti,,

2. Pred odchodom do práce si dám lyžičku „pokoja,,

3. Každú hodinu si dám jeden oblak „trpezlivosti,, a jednu tabletku „pokory,,

4. Po návrate domov si dám jednu „injekciu lásky,,

5. Pred spánkom si zoberiem dve tabletky „zmiereného svedomia,,

Odporúčania:

Nebud' smutný ani roztržitý, Pán dobre vie ako sa cítiš. Pán dobre vie, čo bude nasledovať v Tvojom živote. Jeho zámer je neuveriteľne dokonalý. Chce Ti len ukázať veľa vecí, ktoré pochopíš len vtedy, keď sa zmieriš s miestom, kde sa práve

nachádzaš a so situáciou, ktorá Ti práve prislúcha.

pripravila **Zuzana Sadilková**

Ж

[ж]

Ж

ж

ж

ЖИЗНОДАВЕЦ

Žiznodávec
(Dárca života)

ЖЕНЫ МΥΡΟΝΩΣΙΝЦЫ - žený mironósicy (zbožné ženy,
ktoré prišli k hrobu Isusa Christa, aby pomazali Jeho telo
voňavými masťami)

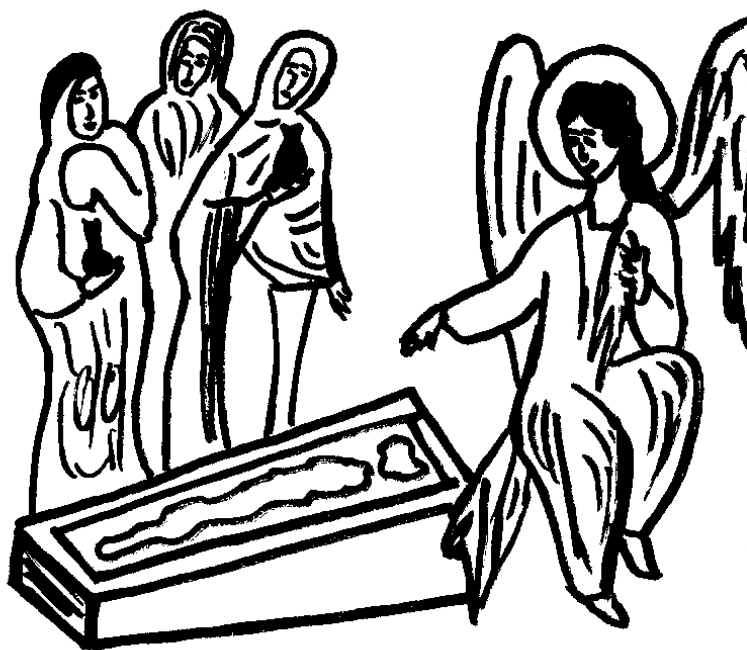
ЖИВОТВОРАЦІЇ - životvorjáščij (od životvoriti - tvoríť/
dárovať život)

ЖЕРТВЕННИКЪ
žértvennik
(žertvenník,
obetný oltár)

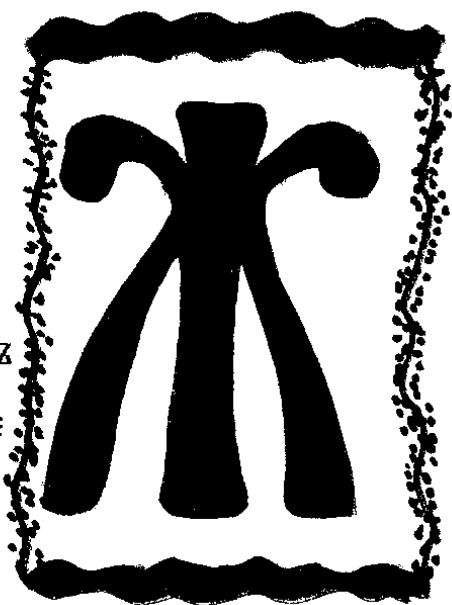
ЖЕРТВА
žértva
(žertva, obeta)

ЖИВОТЪ
živót
(život)

ЖЕЗЛЪ
žézľ
(paľica, prút)

ЖИВОТВОРАЩЕМУ ТВОЕМУ
 КРѢТУ, НЕПРЕСТА́ННО
 КЛА́НАЮЩЕСЯ ХРІ́ТЕ БЖЕ,
 ТРИДНѢВНОЕ ВОСКРѢ́НІЕ ТВОЁ
 СЛА́ВИМЪ: ТѢ́МЪ БО ѠБНОВІ́ЛЪ
 Ѣ́СНІ ИСТЛѢ́ВШЕЕ ЧЕЛОВѢ́ЧЕСКОЕ
 Ѣ́СТЕСТВѠ ВСЕСІ́ЛНЕ, І́ И́ЖЕ
 НА НЕ́БСА ВОСХО́ДЪ ѠБНОВІ́ЛЪ
 Ѣ́СНІ НА́МЪ, І́А́КО ЕДИ́НЪ БЛГЪ,
 І́ ЧЛѢ́ВКОЛЮ́БЕЦЪ.

Životvorjáščemu Tvojému Krestú, neprestánno
 Klánajuščasja, Christé Bóže, trídnevnóje Voskresénije
 Tvoje slávím: tím bo obnovil jesi istlívšeje čelovíčeskoje
 jestestvó Vsesílne, í iže na nebesá voschód obnovil
 jesi nám, jáko jedín bláh í Čelovíkolúbec.

(Tvojmu život tvoriacemu Križu, neprestajne
 sa klanáme, Christe Bože, Tvoje trojdňové Vzkriesenie
 oslavujeme: týmto si obnovil zničenú /hriechom/ ľudskú
 prirodzenosť, Všemohúci, a ktorým si nám obnovil výstup
 na nebesá, ako jediný dobrý a Človekolúbca).

Milé deti!

Vždy myslíme na našich najmenších čitateľov, na Vás milé deti, a aj tentokrát sme pre Vás pripravili rôzne hry a zaujímavé úlohy, pri ktorých sa nielen zabavíte ale aj niečo naučíte.

Máme tu ďalší obrázok, ktorý si môžete vyfarbiť a tým ho zároveň oživiť.

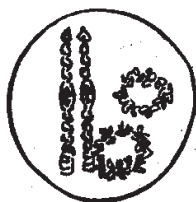

После низкого поклона
Мы подходим все к амвону
Для того, чтоб ПРИЧАСТИТЬСЯ,
С Господом соединиться.

V cerkvi sa zdravíme, tak sa skús otestovať a správne pospájaj pozdravy a odpovede.

*Slava Isusu Christu!
Christos Posredi Nas!
Christos Raždajetsia!
Christos Voskrese!*

*Voistinu Voskrese!
Slava na víky Bohu!
Jest i budet!
Slavime Jeho!*

Túto osemsmetrovku sme pre Vás pre spestrenie pripravili trochu inak.

SVJAŠČENÍK

SVIČKA

IKONA

LAMPADA

KREST

CERKOV

ČAŠA

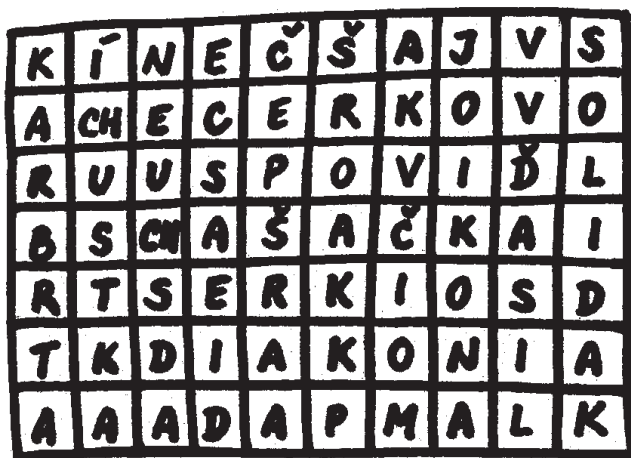
SPOVIĎ

CHUSTKA

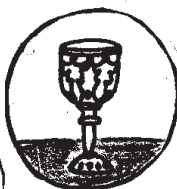
DIAKON

BRAK

KADILO

V životi každoho christiana je potrebná ...

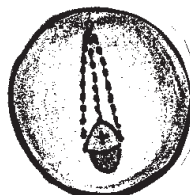
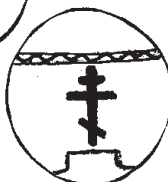
Preklad k obrázku

Po nízkom poklone

Všetci prichádzame k ambonu

Preto, aby sme sa PRIČAŠČALI,

S Hospodom sa zjednocovali.

Úlohy pripravili Janka a Lucia

Sójová nátierka so sladkokyslými uhorkami

200 g sóje

1 PL rastlinného oleja

50 g rastlinného nátierkového masla

3 sladkokyslé uhorky

1 ČL horčice

Nadrobno posekaný kôpor

Soľ

Sóju uvaríme v mierne osolenej vode a necháme vychladnúť. Zomelieme na mäsovom mlynčeku alebo rozmixujeme, pridáme rastlinné nátierkové maslo, olej, nahrubo postrúhané uhorky, horčicu a všetko dôkladne premiešame. Podávame posypané nadrobno pokrájaným kôprom.¹

Patizónové placky

500 g patizónov

300 g zemiakov

1 cibuľa

Rastlinný olej

300 g polohrubej múky

5 strúčikov cesnaku

Soľ

Drvená rasca

Vegeta

Majorán

Rastlinný olej na pečenie

Patizón aj zemiaky očistíme, patizón zbavíme jadrovníka, umyjeme a postarúhame. Pridáme nadrobno posekanú cibuľu, ktorú sne opražili na troche rastlinného oleja, polohrubú múku, soľ, drvenú rascu, rozotretý cesnak, majo-

rán, vegetu, môžeme pridať aj nadrobno posekaný kôpor podľa chuti. Všetko dobre premiešame a na mierne vymastenej panvici pečieme malé placky z oboch strán do zlatista.²

Sypaný jablkovo-makový koláč

340 g detskej krupice

280 g hladkej múky

400 g kryštálového cukru

1 prášok do pečiva

250 g stuženého rastlinného tuku

1 kg nastrúhaných jabĺk

150 g zomletého maku

(môže byť aj celý)

4 PL práškoveho cukru

Na plnku zmiešame mak, jablká a práškový cukor. Do plnky môžeme pridať aj zavárané višne, oriešky alebo hrozienka podľa chuti. Krupicu, múku, kryštálový cukor a prášok do pečiva zmiešame a rozdelíme na tri časti. Plech vyložíme papierom na pečenie alebo vymastíme tukom. Na plech rovnomerne vysypeme jednu časť suchej zmesi, navrstvíme 1/2 plnky a rovnomerne vysypeme ďalšiu časť suchej zmesi. Navrstvíme druhú polovicu plnky a zasypeme poslednou časťou suchej zmesi. Na vrch rovnomerne nastrúhame stužený rastlinný tuk. Pečieme pri teplote 180 °C asi 30 až 40 minút do zlatista. Necháme vychladnúť, opatrne odstránime papier a necháme odstáť do druhého dňa. Posypeme práškovým cukrom.

pripraviť Markella

¹ HORECKÁ J.: Nátierky, Žilina, ISBN 80-88723-31-0

² HORECKÁ J.: Varíme zo zeleniny, Žilina, s. 62, ISBN 80-88723-72-8

Kto je a kto nie je náš?

Kto verí a vyznáva, že Boh je Troj-jediný a všetko stvoril Slovom za šesť dní; a kto vyznáva, že Boh je všadeprítomný a vždy a všetko naplňa – ten je náš.

Kto verí a vyznáva, že sme stvorení pre večný život s Bohom, avšak hriechom našich prarodičov sme od Neho odpadli; a že tvoriť zlo nie je našim prirodzeným stavom – ten je náš.

Kto verí a vyznáva, že Hospodin svojou láskou nechce, aby človek zahynul, a preto prijal na Seba ľudskú podstatu, utrpením a Svojou smrťou nás vykúpil od smrti večnej; po Vzkriesení sa vzniesol na nebo a sedí po pravici Boha Otca – ten je náš.

Kto verí a vyznáva, že každý, kto hľadá spásu, musí v prvom rade činiť pokánie a byť odhodlaný viac nehrešiť; potom pristupovať k Tajine Prijímania (Eucharistie), aby sa mu dostalo blahodati a zocelenia duševných síl – taký je náš.

Kto verí a vyznáva, že po smrti sa kvôli prarodičovskému hriechu duša lúči s telom a v tomto rozdelení prebýva až do budúceho Všeobecného vzkriesenia a Súdu – ten je náš.

Kto však neverí vo Svätú Trojicu a myslí si, že Otec, Syn a Duch Svätý

nie sú osoby Jediného Boha – ten nie je náš.

Kto zavrhuje Božie dielo a myslí si, že svet vznikol „sám od seba“, a že všetko ide prirodzene samo sebou – taký nie je náš.

Kto neverí, že Cirkev je jedinou skutočnou nemocnicou a tvrdí, že všetky Tajiny v nej vykonávané sú len obyčajnými obradmi nemajúce žiadnu silu – taký nie je náš.

Kto sníva o tom, že dosiahne Božiu blahodať nejakým skrytým, neviditeľným spôsobom – iným, akým to ponúka Svätá Cirkev – ten nie je náš.

Kto zavrhuje nesmrteľnosť duše a neverí v budúce vzkriesenie našich tiel – ten nie je náš.

Kto zjavne i tajne narúša ústavy Božej Cirkvi, nepokladá za dôležité dodržiavať pôsty, spovedať sa a prijímať Eucharistiu; kto neuznáva sviatky a nedele a miesto toho sa bezhlavo veselí a zabáva – taký nie je náš.

Nech si teraz každý priloží ruku na srdce a sám si odpovie na otázku: „som náš, alebo nie?“

**Svjatiteľ Feofan Zatvornik: Sozercani-
je i razmyšlenije**

Pripravil bohoslovec Michal

Ikona Božej Matky „Sporitel'nica chľibov“

Ikonu „Sporitel'nica chľibov“ požehnal pre uctievanie prepodobný Amvrosij Optinský. Na ikone je zobrazená Prečistá Panna, ako sa modlí nad pšeničnými poľami. Už veľmi veľa rokov, po objavení ikony „Sporitel'nica chľibov“, bola prostredníctvom nej dávaná pomoc Božia kresťanom Kalužskej a Voronežskej provincie, ktorí trpeli suchom. Pred touto ikonou sa tiež modlí za blahobyť kresťanského domu a za hojnosť zemských plodov v ňom.

Sviatkovanie tejto ikony pripadá na 15. októbra/28. októbra.

Modlitba:

O, Presvjatája Divo Bohoródice, premilostivaja Vladýčice, Carice nebesé i zemlí, vsjákaho dóma i seméjstva christijánskaho blahoustrojitel'nice, truždájuščichsja blahosloveníje, nuždájuščichsja neistoščimoje bohátstvo, sírych i vdovíc i vsích l'uděj kormitel'nice! Pitatel'nice náša, róždšaja Pitatel'a vselénnyja i Sporitel'nice chľibov nášich, Tý, Vladýčice, nizposyláješ i Tvoje Máterneje blahosloveníje hradóm našim, sílam i nívam i kojemúždo dómu, na Tjá upovánie imúščemu. Tímže s blahohovijnym trépetom i sokrušennym sérdcem smirénno mólim Tjá: búdi i nám, hrišnym i nedostójnym rabóm Tvojím, múdraja domostrojitel'nica, žitijé naše dóbri ustrojájuščaja. Vsjákoje že soóbsčestvo, vsjákiy dóm i seméjstvo vo blahočestiji i Pravosláviji, jedinómýsliji, poslušániji i dovólstvi sobl'udí. Niščija i neimúščija propitáj, stároč' podderži, mladéncy vospitáj, vsích vrazumí preískrenni vzyváti ko Hóspodu: „Chľíb náš nasúščnyj dážd' nám dnés“. Sochraní, Prečistaja Máti, l'údi Tvojá ot vsjákija núždy, boľízni, hláda, hubítel'stva, hráda, ohňá, ot vsjákaho zláho obstojánija i vsjáka-ho nestojénija. Hrádu nášemu (vési nášej), domóm i seméjstvam i vsjákoj duší christijánst'ij i vsěj straňi nášej ischodátajstvuj mír i véliju mílost', da slávim Tjá, premilostivuju pitatel'nicu i kormitel'nicu nášu, nýni i prisno i vo víki vikóv. Amíň.

pripravila **Juliana Kuzanová**

Drahý otec Dimitrij!

Dnes sa tešíte 60 - tím rokom života na tejto zemi. Nech Vám Boh blahosloví aby ste mali neochvejnú vieru a horlivú zbožnosť Svätého mučeníka Dimitrija. Vmenecelého pravoslávneho kňazského seminára Vám srdečne ďakujeme za Vaše silné modlitby, rady, starostlivosť a duchovné povzbudenie. Prajeme Vám taktiež veľa trpezlivosti s nami, vašimi neposlušnými študentmi a ešte mnoho ďalších príjemných rokov strávených na našom seminári. Vám patrí naše veľké Ďakujeme.

Na mnohaja i blahaja lita

O vyjadrení svojho bytia

Čo sa týka toho, či je potrebné alebo nie zaoberať sa tvorbou, umením, myslím, že nie je možné ustanoviť pravidlá. Myslím, že Boh každého z nás vedie určitým obrazom, jedinečne.

Ak hovoríme o vyjadrení vlastného bytia, vezmite si napríklad človeka ako Ján Damaský. Ten odišiel

Tvor ďalej...“ Nuž človek, ktorému v rámci askézy a poslušnosti nebolo povolené tvoriť, zlomil sa, pretože to bolo jeho bytie. Poznám príklad, kedy duchovník zakázal človeku vyjadrovať sa literatúrou a tento človek upadol, pretože ináč vyjadriť samého seba nevedel.

do monastiera ako talentovaný básnik a talentovaný muzikant. Jeho igumen to však považoval za nezmysel a určil mu ťažkú, namáhavú prácu. No vo chvíli, kedy zomrel Jánov blízky priateľ, odhladiť od všetkých zákazov, Ján vylial svoj žiaľ, svoje trápenie do ôsmich tropárov, ktoré teraz spievame na pohreboch. Keď to videl a počul igumen, povedal: „Zmýlil som sa!

Sú ľudia, ktorí sa môžu vyjadrovať celý život modlitbou. A sú ľudia, ktorí z modlitby čerpajú podnet, prejavíť sa nejako ináč.

MITROPOLIT ANTONIJ (BLUM):

U nas jest čto skazat' o čeloveke

Zuzana Repková

Evanjeliové cnosti

Krotkosť

*Čím je viac v ľuďoch krotkosti,
tým viac je medzi nami pokoja a radosti.
Krotkosť je uzda zúrivosti,
spolupracovníčka poslušnosti,
podobnosť Christovi,
puta Satanovi,
zamedzenie hnevu,
štit žiaľu.
Je to skala nad morom podráždenosti,
jednoducho – ovocie cnosti.*

Sebaovládanie (zdržanlivosť)

*Je úzka brána, čo vedie do života
je však málo tých, ktorí ju nachádzajú.
Opakom je široká cesta, čo vedie do zahynu-
tia
žiaľ, mnohí ňou schádzajú.
Každé zlo je najprv myšlienkou, potom slovo
nakoniec je už len krok, aby sa slovo stalo
skutkom.
Judáš patril k apoštolom
a lotor zase k zločincem,
odrazu si vymenili miesta
i taká je žitia nášho cesta.*

Nina

Letný tábor PCO Humenné

Pravoslávna cirkevná obec v Humennom, v spolupráci s Bratstvom pravoslávnej mládeže – skupinou Humenné zorganizovala v dňoch 2. až 7. augusta 2010 pre 50 detí a mládežníkov v dedinke Ulič ďalší ročník letného tábora.

Cieľom tohto nášho každoročného letného projektu je učiť deti aj počas prázdnin tráviť zmysluplne voľný čas, učiť spolunažívaniu deti zo situovanejších rodín s deťmi zo sociálne slabších rodín, ale taktiež im vštepuvať duchovné kresťanské hodnoty, ktoré sú v dnešnej „modernej“ a konzumnej spoločnosti považované častokrát za nepotrebné, alebo druhoradé. Počas šiestich dní sú účastníci tábora vedení v duchu priateľstva, vzájomnej tolerancie a porozumenia. Deti a mládežníci sú motivovaní k participácii na príprave jednotlivých aktivít, či už pri krátkych bohoslužbách, alebo pri príprave rôznych programov, aby získavali zručnosti, pocit zodpovednosti a zároveň posilňovali svoje sebavedomie.

Každý deň je vyplnený tak po duchovnej stránke (krátke ranné a večerné modlitby, účasť v miestnom pravoslávnom chráme na sv. Liturgií, krátke príhovory kňaza na rôzne témy z duchovného a spoločenského života, ale aj osobné poučné rozhovory detí s kňazom pri svätej tajine Pokánia – Spovede), ako aj telesnej (rôzne športové hry, súťaže, kúpanie sa, využívanie posilňovne, večerné diskotéky...).

Ďalším, z nášho pohľadu veľmi podstatným dôvodom, prečo okrem iných programov pre deti počas roka organizujeme aj letný tábor je, že deti z našich pravoslávnych rodín sú roztrúsené po rôznych školách v meste a častokrát sa navzájom nepoznajú, alebo sa stretávajú iba v nedeľu počas

bohoslužieb, čo podľa nás nestačí. Okrem toho, že sa snažíme vytvárať podmienky pre účasť v táboře aj pre deti zo sociálne slabších rodín, prijímame medzi seba aj záujemcov z iných cirkevných obcí, pretože ak naše deti nadviažu priateľstvá s deťmi mimo nášho mesta, je predpoklad ich ďalšej spolupráce v bližšej či vzdialenejšej budúcnosti v rámci nielen našej cirkevnej obce, ale celej našej miestnej Pravoslávnej cirkvi v Českých krajinách a na Slovensku a celej spoločnosti.

Preto ďakujeme všetkým, ktorí podporujete morálne ale aj materiálne organizovanie takýchto a podobných aktivít pre deti a mládež. Ďakujeme taktiež rodičom, ktorí umožňujú svojim deťom zúčastňovať sa takýchto táborov, organizátorom a samozrejme všetkým účastníkom.

Tento projekt Pravoslávnej cirkevnej obce v Humennom podporili:

Vláda Slovenskej republiky
mesto Humenné

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku

Mitr. Prot. Mgr. Peter Humeník
správca Pravoslávnej cirkevnej obce v Humennom

Viac informácií zo života PCO v Humennom nájdete
na www.pcohumenne.orthodox.sk

Leto v Grécku

Aj keď asi ani všetky strany jednej Istiny by nestačili na to, aby sa na nich zachytili moje zážitky z Grécka, podelím sa s Vami aspoň o tie najsilnejšie.

Vďaka Božej milosti som dostala možnosť zažiť tie najkrajšie prázdniny. Pani riaditeľka Detského domova sv. Nikolaja v Medzilaborciach a otec duchovný ma vybrali, a tak som strávila spolu s ďalšími trinástimi dievčatami z rôznych kútov Slovenska od 20. 7. – 13. 8. 2010 úžasné chvíle obohatené neskutočnými ľuďmi v Grécku, v ženskom monastieri Vozdviženja čestného kríža na Korinte.

Tento ženský monastier je trochu odlišný od iných. Vznikol v 70-tich rokoch z niekoľkých odchovankýň detského domova. Aj samotná igumena vyrástla v detskom domove. A tak akosi prirodzene pomáha deťom. Cez leto to tu ožije dievčatami z mnohopočetných rodín, ktoré majú tunajší týždňový pobyt zadarmo. Sprestrením pre nich a neskutočným zážitkom pre nás, je už niekoľkoročný pobyt slovenských dievčat na pár týždňov spolu s nimi.

Prvotná obava z jazyka /rukami a nohami sa dohovoríte všade/, jedla /morské prišery sa veľmi nekonali, naopak strava bola bohatá a pestrá/ a ďalších rozdielov sa čoskoro pominuli lebo nastúpila ľudská srdečnosť, dobrota ... monašiek. V každodenných maličkostiach sa bolo čo učiť.

Poviem Vám starali sa o nás príkladne. Náš bežný deň pozostával: ranné modlitby alebo liturgia v chráme, raňajky, práca v tvorivých dielňach /kde sme si vyrábali rôzne veci: počnúc záložkami, sponu do vlasov, vázičku, rámeček na fotografiu či ikonu vytvorenú z mozaiky, krepové kvety naaranžované do kvetináča, darčekové krabičky.../ jednoducho každý deň niečo iné, nové a tvorivé. Potom nasledoval obed a po ňom siesta, ktorá v tunajších horúčavách okolo 40 °C padla vhod. Nasledovala večerňa, hry a súťaže, ktoré nám pripravili grécke deti, večera a beseda s gréckymi dievčatami na rôzne duchovné témy /ako sa obliekať, o zázrakoch v súčasnosti, o existencii Boha, o mnohopočetných rodinách alebo potratoch, o manželstve.../

Samozrejme, že pomedzi to sme ešte mali o prekvapenia postarané, v závislosti od toho, čo nám igumena blahoslovila. Najprv to

bolo more, ktoré sme si vychutnávali niekoľkokrát plnými dúškami. Obed v reštaurácii, ktorý sponzoroval majiteľ vždy jeden krát do týždňa pre celý turnus detí. Trvá to celé dva mesiace- aj toto je tunajšie pravoslávie v praxi. Absolvovali sme aj výlet loďou po korintskom prieplyve, ktorý spája dva moria a je vytvorený ľudskou rukou. Azúrovo modrá voda bola úžasná. Z lode bolo vidieť dva monastiere sv. Iliu a sv. Patapia. S malou dušičkou sme na nich pozerali v diaľke. Onedlho na sviatok Preobrazenia sme dostali blahoslovenie a ide-me na spoznávací výlet po troch blízkych ženských monastieroch : Zjavenia Bohorodičky, sv. Gerasima a sv. Patapia. Máme teda možnosť preobraziť sa aj my priložením k čudotvorným ikonám, i mnohým moščam svätých: sv. Nektaria, sv. Jána Krstiteľa, sv. Maríny, sv. Konštantína, sv. Juraja, sv. Prokopia, sv. Onufria, sv. Paraskevya, sv. Tomáša ... i celým moščam sv. Patapia.

K monastieru patrí aj poslušanie. Aj keď v malom, máme možnosť vyskúšať si ho aj my cez rôzne práce: upratovanie chrámu, zametanie chodníkov a nádvo-ria, umývanie riadu, triedenie ovocia a zeleniny, umývanie fliaš, upratovanie izieb, kŕmenie kráv... Tým spoznávame aj to, ako taký monastier funguje, koľko práce musia denno-denne monašky vykonať, aby zabezpečili jeho normálny chod.

Cez hry, súťaže, tvorivé dielne i besedy máme možnosť spoznávať nové dievčatá. Čerešničkou na torte bolo to, keď nás dievčatá učili ich rôzne národné tance – verte vtedy jazyk vôbec nebolo treba. Pri rozlúčkových večeroch /grécke dievčatá tu boli vždy len týždeň/, to vždy bolo o programe, ktorý si pripravili pre igumenu a monašky. Pozostával z gréckych piesní, scénok a tancov.

Zaujímavým bolo vždy aj blahoslovenie od starca, síce trochu bolelo, no hrialo a tešilo :-). Zvláštnosťou boli aj tunajšie prosfory, ktoré sa nedajú porovnať s tými našimi. Tie naše nám chutia podstatne viac.

Samozrejme, že celý tento pobyt bol úžasný aj preto, že sme mali k dispozícii tlmočnické služby sestier zo Slovenska: sestry Tatiany a Kalisty, ako aj poslušníčky Slávky.

Čas utekal a nezadržateľne sa blížil deň nášho odchodu domov. My zisťujeme, že sa nám veľmi ťažko lúči, bolo to dojímavé – plné slz. Je to dôkaz toho, že odchádzame od svojich, od novej rodiny, ktorú sme síce ešte len pred chvíľou spoznali, no je nám blízka. Je veľmi ťažké vybrať spomedzi sestier niektoré mená, lebo všetky boli úžasné a nebolo by spravodlivé na niekoho zabudnúť. A tak jedno veľké efcharistume /ďakujeme/ Vám všetkým. Ako aj tým, ktorí stoja v pozadí, za zorganizovaním tohto neskutočne krásneho pobytu. Každá z nás sa už iste teraz teší na budúce leto.

Čas opäť plynie, kilometre nás rozdeľujú, no v modlitbe môžeme byť spolu. S vďakou

Marika K.

Vďační Bohu za dar lásky dňa 4. septembra 2010 v chráme sv. apoštolov Petra a Pavla v Ubli prijali svätú Tajinu manželstva Monika Horvatová a redaktor našej Istiny Michal Sivík. Touto cestou im v mene celej redakcie srdečne blahoželáme a prajeme veľa šťastne prežitých rokov v Christu a v ďalšej spolupráci s našou Istinou.

Podakovanie

Srdečne ďakujeme pánovi Micenkovi za jeho štedré dary, ktorými podporil mládežnícke púte a detské tábory.

Bratstvo pravoslávnej mládeže

***Pozvánka na Vsenočné bdenie v česť
sv. Grigorija Palamu
spojené s výletom po pravoslávnych cirkevných
obciach staroľubovnianskeho okresu***

***Pozývame Vás na Vsenočné bdenie, ktoré sa bude konať
v česť sv. Grigorija Palamu v dňoch 26. a 27. novembra
2010 (piatok, sobota).***

***Bohoslužby začnú akafistom k sv. Klimentovi Ochridskému
o 17:00 hod. v chráme sv. Klimenta Ochridského v Spišskej
Novej Vsi, na ulici Zimná 74. Samotné Vsenočné bdenie sa
začne o 21:00 hod. a bude trvať do skorých ranných hodín
nasledujúceho dňa (27. 11. 2010). Po ukončení bdenia
bude nasledovať pohostenie účastníkov a zaslúžený
odpočinok.***

***Ráno, 27. 11. 2010 (sobota) po zobudení sa si dáme
raňajky a potom sa vyberieme na výlet autobusom do
staroľubovnianskeho okresu navštíviť pravoslávne
cirkevné obce: Stará Ľubovňa, Jarabina, Litmanová a
Údol.***

***Prosíme účastníkov výletu, aby si vzali turistickú obuv
určenú na zimné obdobie, kartačku poistenca, karimatku
a spací vak. Ďalej prosíme účastníkov výletu autobusom
do staroľubovnianskeho okresu, aby nahlásili svoju účasť
do 23. 11. 2010 na nižšie uvedenom čísle. (Cena výletu 10€
na jednu osobu zahŕňa cestovné objednaným autobusom
a obed v Starej Ľubovni).***

Podrobnejšie informácie na tel.:

0903 895 262

0692 016 674